

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์คุณค่าของนิทานพื้นบ้านเพื่อบูรณาการการเรียนการสอน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบ ‘นางเต็ม-นางก้าม’ กับ ‘นางอุทธรา’
ผู้วิจัย	Truong Thi Hang, ศศ.ด.
คำสำคัญ	การศึกษาเปรียบเทียบ นางเต็ม-นางก้าม นางอุทธรา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างของ “นางเต็ม-นางก้าม” กับ “นางอุทธรา” และประการที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบวิถีชีวิตของชาวเวียดนามและชาวไทยที่ปรากฏใน “นางเต็ม-นางก้าม” กับ “นางอุทธรา”

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยจากเอกสารเป็นหลัก เรื่อง “นางเต็ม-นางก้าม” ได้รวบรวมไว้ในหนังสือชื่อ “นิทานพื้นบ้านเวียดนาม 100 เรื่อง” [100 truyện cổ tích Việt Nam] เรียบเรียงโดย หง็อกแอ้ง (หน้า 36-45) ส่วนเรื่อง “นางอุทธรา” รวบรวมโดย วรปฐมา คำหมู่ จาก สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ เล่ม 6 พ.ศ. 2542 (หน้า 3149-3160)

ผลการวิจัยพบว่า

ด้านโครงสร้าง

นิทานของ 2 ชนชาติมีลักษณะโครงเรื่องคล้ายๆ กัน ในนิทานเวียดนามโครงเรื่องใหญ่เล่าเรื่องราวชีวิตของตัวละครเอกนางเต็ม ขณะที่โครงเรื่องย่อยมุ่งความสนใจไปยังตัวละครประกอบ ได้แก่ นางก้าม แม่เลี้ยง พระราชาและหญิงชราขายน้ำริมถนน เช่นเดียวกับชีวิตของนางอุทธราที่เป็นโครงเรื่องใหญ่ในนิทานไทย ส่วนโครงเรื่องย่อยได้เล่าเรื่องนางอุชจิดตา นางมิจฉารี เศรษฐีอุปิตตา พระยาพรหมทัตต์ สามิภรรยานายประตุ และนางสามากุมารี

ตัวละครนางเต็มในนิทานเวียดนามมีลักษณะนิสัยหลายอย่างคือ มีความกตัญญูรู้คุณ จงรักภักดีต่อพระสวามี เป็นสตรีที่อ่อนโยนมีเมตตา มีความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นสตรีที่เข้มแข็ง ส่วนลักษณะนิสัยของตัวละครนางอุทธราในนิทานไทยประกอบด้วย 2 ประการ คือ มีความกตัญญูและความจงรักภักดีต่อพระสวามี

แม่เลี้ยงในเรื่อง “นางเต็ม-นางก้าม” และนางมิจฉารีในเรื่อง “นางอุทธรา” เป็นตัวละครประกอบที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่างคือ อิจฉาริษยาลูกเลี้ยงและรักธิดาของตนอย่างสุดหัวใจ

ขณะที่นางอุชจิดตามารดาของนางอุทธราเป็นตัวละครประกอบฝ่ายดีที่มีลักษณะนิสัยน้อยอย่างคือรักธิดา ส่วนเศรษฐีอุปิตตาเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่างคือ รักภรรยาน้อย เป็นคนไร้เหตุผล เป็นคนไม่ยุติธรรม และรักธิดา

แม้นางก้ามกับนางสามากุมารีต่างเป็นน้องสาวของตัวละครเอก แต่ขณะที่นางก้ามเป็นสตรีขี้อิจฉาริษยา นางสามากุมารีกลับเป็นธิดาที่เชื่อฟังตามคำสั่งของบิดามารดา

พระราชาในเรื่อง “นางเต็ม-นางก้าม” และพระยาพรหมทัตต์ในเรื่อง “นางอุทธรา” มีลักษณะนิสัยคล้ายๆ กัน คือ รักและซื่อสัตย์ต่อพระชายาแต่เพียงผู้เดียว

ตัวละครหญิงชราขายน้ำริมถนนและสามิภรรยานายประตุก็มีลักษณะนิสัยน้อยอย่างเช่นเดียวกัน คือพวกเขามีความเมตตากรุณาต่อตัวละครเอก

นิทานทั้งสองเรื่องสะท้อนแนวคิดการประพุดิ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” และแนวคิดเรื่องความรัก นอกจากนั้น แนวคิดเรื่องความรักยังสามารถแบ่งออกเป็นความรักระหว่างสามีกับภรรยา และความรักระหว่างบิดามารดากับบุตรธิดา

ด้านวิถีชีวิต

ความคล้ายคลึงในวิถีชีวิตของชาวเวียดนามและชาวไทยที่ปรากฏในนิทานทั้ง 2 เรื่องคือ วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ความเชื่อเรื่องเวียนวายตายเกิด และอิทธิพลของพระพุทธศาสนา ขณะที่ความแตกต่างในการดำรงชีวิตของประชาชนทั้ง 2 ชาติประจักษ์จากการที่ชาวเวียดนามให้ความสำคัญกับการเซ่นไหว้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับเนื่องในวาระครบรอบวันคล้ายวันเสียชีวิต ตลอดจนบทบาทของหมากพลูในชีวิตประจำวัน ส่วนชาวไทยมีความเชื่อเรื่องผี กับทั้งประเพณีการทำขวัญที่สืบทอดกันมาแต่โบราณกาล